

УДК 378.016:793.31(=161.2):37.035

*Лілія ПРИГОДА, заслужений працівник
культури України, доцент кафедри
хореографії Полтавського національного
педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

ФОРМУВАННЯ «SOFT SKILLS» В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНО-СЦЕНІЧНИЙ ТАНЕЦЬ»

У доповіді розкрито поняття «soft skills». Висвітлено особливості формування м'яких навичок під час вивчення українського народно-сценічного танцю

***Ключові слова:** м'які навички, навчальний процес, український народно-сценічний танець, процес формування, хореографічна освіта*

Навчальна дисципліна «Український народно-сценічний танець» є необхідною складовою професійної підготовки майбутніх хореографів. Метою вивчення цієї дисципліни є набуття студентами теоретичних, практичних, методичних знань в галузі українського народно-сценічного танцю в обсязі, який є достатнім для успішної професійної діяльності хореографа-фахівця [1]. По-перше перед викладачами стоїть завдання сформуванню у студентів фахові компетентності, до яких ми відносимо: володіння методиками викладання дисципліни «Український народно-сценічний танець», володіння технікою та виразністю виконання українських народних танців, розуміння характеру та стильових особливостей виконання українських народних танців різних регіонів, вміння застосовувати хореографічну термінологію та інші. Але, крім перерахованих фахових компетентностей, кожному майбутньому хореографу необхідно сформуванню так звані м'які навички («soft skills»). До м'яких навичок ми можемо віднести такі якості, як креативність, лідерство, стресостійкість, вміння виступати публічно, вміння працювати в колективі, вміння презентувати себе і результати своєї роботи та інші [3].

На наш погляд, це питання є досить актуальним, але мало дослідженим. Розвиток м'яких навичок у майбутніх учителів початкових класів розглядали Ю. Браїлко, О. Палеха та О. Рудич; формування конкурентоспроможності студентів стало темою дослідження І. Зайцева, І. Зварич та О. Кохан; розвиток «soft skills» у студентів, як необхідний чинник подальшого працевлаштування та вдалої кар'єри досліджували К. Коваль та Н. Пасик-Косарева [4]. Але формування «soft skills» в процесі хореографічної освіти розглядалось недостатньо.

Поняття м'яких навичок було сформовано в країнах Євросоюзу, а сам термін почали використовувати наприкінці 90-х років ХХ століття. «Soft skills» – це соціально-психологічні навички, які залежать від характеру людини та не мають конкретної відповідності до певної професії. Вони можуть проявлятися у різних сферах професійної діяльності, тим самим додавши працівникам перед роботодавцями «бонусних» балів до «hard skills» (професійні компетенції).

Нещодавно, під час працевлаштування, звертали увагу лише на наявність диплому, що свідчило про професійну спеціалізацію. Мати додаткові вміння

вважалося позитивним, але не обов'язковим. На сьогоднішній день ситуація стала зовсім іншою. Все частіше роботодавці віддають перевагу різноплановим фахівцям. На думку провідних світових економістів, саме тенденція розвитку м'яких навичок у найближчому часі стане визначати кадрову політику кожної країни.

Ми живемо у соціумі, тому результативність нашої професійної діяльності напряму залежить від багатьох чинників. Зокрема, від особистих комунікативних навичок педагога-хореографа, тобто від уміння знаходити спільну мову з учнями та з їх батьками; від навичок самоорганізації під час виконання завдань самостійної роботи; від здатності креативно мислити та приймати нестандартні рішення, а також уміння засвоювати нову актуальну інформацію та втілювати нові знання у практичну діяльність.

Давайте розглянемо конкретно яким чином викладач може допомогти процесу формування м'яких навичок у студентів під час навчального процесу. Урок українського народно-сценічного танцю складається з трьох частин: вправи біля опори, вправи на середині класу та танцювальні етюди або композиції. Перша частина уроку формує здатність якомога краще презентувати себе кожному студенту окремо. Опрацьовуючи запропонований викладачем навчальний матеріал, тобто виконуючи вправи біля опори, студенти зосереджуються на власних практичних досягненнях, тренують такі властивості, як увага та пам'ять. Результатом особистих зусиль кожного студента є колективний результат виконання вправ біля опори цілої групи.

Робота на середині класу пропонує студентам засвоїти техніку виконання як традиційної лексики українських народних танців, так і складних віртуозних рухів. Ця частина уроку українського народно-сценічного танцю формує впевненість у собі, допомагає розкрити потенціал кожного танцюриста, виявити та розвинути його хореографічні здібності.

Третя частина уроку складається із виконання танцювальних фрагментів або повноцінних композицій танців різних регіонів України. Український народний танець є результатом колективної творчості [2]. Слід зазначити, що для українців характерні парно-масові танці, такі як Гопак, Коломийка, Голубка, Березнянка та інші. Вміння працювати у колективі, відчувати один одного у прямому сенсі цього висловлювання, саме це дає український танець. Працюючи у парі, партнер і партнерка включають комунікативні навички, щоб розуміти один одного, допомагати один одному та підпорядковувати особисті інтереси загальним. Тому викладачам, при визначенні навчальних завдань, необхідно враховувати механізми формування м'яких навичок, як невід'ємної частини сучасної професійної підготовки конкурентоспроможного хореографа-фахівця.

Отже, на сьогоднішній час ми можемо виділити чотири головні м'які навички, за якими є майбутнє: комунікативність, креативність, критичність мислення та кооперативність.

Підводячи підсумки, можемо стверджувати, що м'які навички є не менш актуальними у процесі фахової підготовки майбутніх педагогів-хореографів. Іноді саме вони відіграють переважну роль під час працевлаштування або презентації результатів власної роботи. Тому під час навчального процесу викладачам хореографічних дисциплін необхідно ставити перед собою мету – формування м'яких навичок разом із фаховими компетентностями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зубатов С. Л. Методика викладання українського народного танцю : підручник. Київ : Ліра-К, 2020. 376с.
2. Зубатов С. Л. Методика викладання українського народного танцю. Другий рік навчання : підручник. Київ : Ліра-К, 2020. 416 с.
3. Коваль К.О. Розвиток «soft skills» у студентів – один з важливих чинників працевлаштування. *Вісник вінницького політехнічного інституту*. 2015. №2. С. 162–167.
4. «Soft Skills – невід’ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI столітті» *Матеріали міжвузівського науково-методичного семінару: тези доповідей від 21 лютого 2020 р.* Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 90 с.